

**ХМЕЛЬНИЦЬКЕ ОБЛАСНЕ УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ
ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ М. ОСТРОВСЬКОГО**

**ВІДЗНАЧЕННЯ ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ
ХМЕЛЬНИЧЧИНИ В 1989 РОЦІ**

**(Методичні рекомендації на допомогу
бібліотечним працівникам)**

ХМЕЛЬНИЦЬКЕ ОБЛАСНЕ УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ
ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ М. ОСТРОВСЬКОГО

ВІДЗНАЧЕННЯ ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ
ХМЕЛЬНИЧЧИНИ В 1989 РОЦІ

(Методичні рекомендації на допомогу
бібліотечним працівникам)

Склав С. К. ГУМЕНЮК.

Рецензенти С. Р. МИХАЙЛОВА, Г. С. ГУЛІМОВСЬКА.

Відповідальний за випуск Т. В. ЛОГВИНЕНКО.

Відзначення знаменних і пам'ятних дат стало значною подією в культурному житті багатьох міст і сіл області, одним із заходів патрістичного виховання молоді.

Щоб дати можливість бібліотекам заздалегідь спланувати свою роботу, ми вирішили видавати методичні рекомендації по відзначенню знаменних і пам'ятних дат за 2—3 місяці раніше до початку нового року.

На 1989 рік до рекомендаційного списку ми включили районний центр — Нову Ушицю, якому минає 550 років з часу першої писемної згадки, а також ряд подій періоду громадянської війни, яким буде відзначатися 70 років.

Значне місце в рекомендаціях займають персоналії.

Минає 160 років з дня народження відомого фольклориста і етнографа А. І. Димінського, 120 років — професійної революціонерки М. С. Шліхтер.

Серед пам'ятних дат визначне місце займають учені різних галузей знань. Виповниться 100 років з дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора А. Г. Михайловського, 90 років — доктора геолого-мінералогічних наук М. П. Балуховського, зоолога, члена-кореспондента АН УРСР М. П. Савчука, 80 років — механіка і математика, академіка АН УРСР М. О. Кільчевського, 70 років — доктора медичних наук, професора О. С. Кучерука.

Значний вклад в розвиток вітчизняної культури внесли наші земляки: письменник К. О. Гордієнко, літературознавець М. І. Дузь, А. А. Каспрук, народний артист УРСР І. С. Жулкевський, художник С. І. Данилишин, композитори Б. Войтович, Г. Н. Цицалюк, яким виповнюються ювілейні дати.

Особливо гарно проходять вечори пам'яті Героїв Радянського Союзу. В цьому році ми відзначатимемо 80 років з дня народження Героїв Радянського Союзу М. П. Барабошки, С. І. Климовича, І. Г. Павловського, 70 років — Я. С. Алексєєва, В. П. Баранова, Ф. Е. Гончарука, О. Й. Михайлюка,

М. Л. Никольчука, М. Л. Слободяна, Д. І. Тимошука, І. О. Ткачука.

Бажано, щоб матеріали про масові заходи, які проводить бібліотека, знайшли відображення на сторінках місцевих газет і передачах радіомовлення.

Додаток: Анотований список знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 1989 рік.

5 січня

80 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ С. І. ДАНИЛИШИНА

Данилишин Степан Іванович (5. І. 1909—16. XII. 1973) — український радянський художник, заслужений діяч мистецтв УРСР (з 1967 р.). Член КПРС. Народився в с. Юхимівці Волочиського району. У 1940 році закінчив Всеросійську АМ у Ленінграді. Працював у Тернопільському українському музично-драматичному театрі ім. Т. Г. Шевченка, в якому оформив виставки: «Богдан Хмельницький» Корнійчука (1947), «У неділю рано зілля копала» за Кобилянською (1956), «Не судилося» Старицького (1960), «Кам'яний господар» Лесі Українки (1964), «Як сходило сонце» Микитенка (1967), «Перша борозна» Кавалерідзе (1970). Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, медалями.

ЛІТЕРАТУРА:

ВИСТАВКА робіт членів Тернопільського т-ва художників. — Тернопіль, 1962. — 17 с.

Про художника С. І. Данилишина — с. 12—13.

ВИСТАВКА творів театральних художників західних областей УРСР: Каталог. — Львів, 1961, — 21 с.

Про художника С. І. Данилишина — с. 9.

ВИСТАВКА творів художника С. І. Данилишина: Каталог. — Тернопіль, 1961. — 10 с., іл.

ВИСТАВКА творів художника театру С. І. Данилишина: Каталог. — Львів, 1962. — 20 с., іл.

КРИКО Я. Художники-земляки: (С. І. Данилишин, С. М. Серветник, Й. Й. Тартаківський) // Зоря. — 1973. — 31 берез.

ХУДОЖНИКИ Тернопільщини: До 100-річчя з дня народження В. І. Леніна. — Тернопіль, 1969. — 1970.

Про художника С. І. Данилишина. — с. 9, 13—14.

ЯНКОВИЙ М. Перед відповідальним звітом: (Про художника С. Данилишина). // Рад. Поділля. — 1972. — 2 трав.

Данилишин Степан Іванович // УРЕ. — 2-е вид. — К., 1979. — т. 3, — с. 238.

ДАНИЛИШИН Степан Іванович // Художники народів ССРСР: Биоблиограф. словарь. — М., 1976, — т. 3, — с. 284—285.

ДАНИЛИШИН Степан Іванович // Словник художників України. — К., 1973, — с. 71.

ДАНИЛИШИН Степан Іванович // Українські радянські художники: Довідник, — К., 1972, — с. 130.

19 січня

120 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Є. С. ШЛІХТЕР

Шліхтер Євгенія Самійлівна (Лувищук (7. (19). І. 1869—5. XII. 1943) — професіональна революціонерка. Член Комуністичної партії з 1892 року. Народилася в м. Кам'янці-Подільському. Дружина О. Г. Шліхтера. В 1889—1891 рр. навчалася на медичному факультеті Бернського університету (Швейцарія). На початку 90-х рр. проводила соціал-демократичну пропаганду на Україні. У 1895 році царськими властями заслана на 5 років до Сольвиچهгодська. Після II з'їзду РСДРП (1903 р.) — більшовичка. В 1902—1905 рр. — член Київського комітету РСДРП, один з організаторів Київської більшовицької групи «Вперед». У лютому 1905 року — член страйкового комітету Південно-Західної і Києво-Полтавської залізниць. Учасниця Жовтневого збройного повстання 1917 року в Москві. З 1924 року працювала в Наркоматі освіти УРСР, в культурно-освітніх установах Києва.

ЛІТЕРАТУРА:

АЛЕКСАНДРОВА Н. Сильная духом: (О. Е. С. Шлихтер) // Женщины русской революции. — М., 1968, — с. 537—545.

ГУМЕНЮК С. К. Відзначення знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини в 1984 році. — Хмельницький, 1984. — 39 с.

Про Є. С. Шліхтер, — с. 7—8.

ГУМЕНЮК С. К., Морський М. Д. Туристські маршрути Хмельниччини: Путівник. — Львів: Каменярь, 1983. — 120 с.

Про Є. С. Шліхтер. — с. 45.

ДУБЕНСЬКИЙ П., ВАНЦАК Б. Олександр Григорович Шліхтер. — К.: Політвидав України, 1973. — 183 с.

Є. С. Шліхтер — с. 19—23, 25, 29—32, 36, 40, 43, 47, 50, 53, 69, 70, 71, 76, 79, 84, 89.

ІСТОРІЯ міст і сіл Української РСР: Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971. — 706 с.

Про Є. С. Шліхтер. — с. 64.

СТАМБУЛЬСЬКА С. Шляхи революціонерки: (Про Є. С. Шліхтер). // Рад. Поділля. — 1970. — 23 верес.

ШЛІХТЕР Євгенія Самійлівна // Рад. енцикл. історії України. — К. 1972. — т. 4. — с. 526.

ШЛІХТЕР Євгенія Самійлівна // УРЕ. — К., 1964. — Т. 16. — с. 347.

15 лютого

70 РОКІВ З ЧАСУ ПОВСТАННЯ ТРУДЯЩИХ ПРОСКУРОВА ПРОТИ БУРЖУАЗНО- НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ДИРЕКТОРІЇ

Починаючи з другої половини грудня 1918 року в Проскурові і повіті широко розгортається боротьба трудящих з Директорією за відновлення Радянської влади. Важливе значення для посилення дальшої боротьби з буржуазно-націоналістичною контрреволюцією мало рішення II Подільської губернської конференції КП(б)У (січень 1919 р.) про підготовку до збройного повстання. Для безпосереднього керівництва бойовими діями губком КП(б)У 10 лютого створив губернський військово-революційний комітет, який очолив член губкому партії М. І. Ткачук. Штаб головнокомандуючого революційними повстанськими загонами Поділля в цей же день видав наказ про загальне повстання проти Директорії в ніч з 14 на 15 лютого 1919 року. Оскільки в районі Летичева—Проскурова зосереджувалось найбільше повстанських загонів і сам Проскурів розташовувався на шляху відступу петлюрівців, у Проскурів прибула трійка губревкому в складі М. Я. Литвиненка, О. В. Снегова і М. І. Ткачука. Встановивши контакт з Проскурівським повітовим комітетом КП(б)У і ревкомом, губернська трійка уточнила план виступу. У визначений строк в Проскурові почалося повстання. До повсталих робітників міста приєдналися солдати двох петлюрівських полків і охоронні сотні. Повстанці зайняли пошту, телеграф, в'язницю, адміністративні установи, заарештували повітового коменданта та інших чиновників Директорії. Влада в місті перейшла до Ради робітничих і солдатських депутатів. Однак, утримати місто повстанці змогли лише один день — 15 лютого. Оскільки залізниця з боку Деражні, Волочиська і Ярмолинець не була прикрита, ворогу вдалося перекинути в район повстання з фронту і тилу значні сили. Розгорілися вперті бої. Повстанці відступили. План повстання не вдалося повністю реалізувати. Проте воно сприяло дальшій активізації боротьби трудящих Поділля за владу Рад.

ЛІТЕРАТУРА:

ГРАЖДАНСКАЯ война на Украине: 1918—1920 гг.: Сб. документов и материалов в 3-х т., 4 кн. Т. 1., Кн. 1 — К.: Наук. думка, 1967. 875 с.

Про проскурівське збройне повстання — с. 624.

Поділля в роки громадянської війни: Документи й матеріали. Вінниця: Книжк. — газ. вид-во, 1959. — 487 с.

Повстання трудящих Проскурова проти Директорії. — С. 133—136.

ГУМЕНЮК С. К. За владу Рад: (Проскурів у 1917—1920 рр.) — Хмельницький, 1981. — 35 с.

Проскурівське збройне повстання — с. 22—23.

ГУМЕНЮК С. К. Підпільний ревком діє: (Повстання трудящих Проскурова проти Директорії) // Рад. Поділля. — 1968. — 15 груд.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР. Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971. — 706 с.

Проскурівське збройне повстання, — с. 74.

ЛИХОЛАТ А. В. Разгром буржуазно-националистической Директории на Украине. — М.: Госиздат, 1949. — 215 с.

Проскурівське збройне повстання, — с. 74—75.

НАРИСИ історії Хмельницької обласної партійної організації. — Львів: Каменярь, 1982. — 271 с.

Проскурівське збройне повстання, — с. 60.

РИБАЛКА І. К. Розгром буржуазно-націоналістичної Директорії на Україні. — Х., 1962. — 187 с.

Проскурівське збройне повстання. — с. 150—151.

УКРАЇНСЬКА РСР в період громадянської війни 1917—1920 рр. В 3-х т. Т. 2. — К.: Політвидав України, 1968. — 623 с.

Проскурівське збройне повстання, — с. 88—89.

ПРОСКУРІВСЬКЕ збройне повстання 1919 року // УРЕ. — 2-ге вид. К., 1983. — Т. 9. — С. 147.

ПРОСКУРІВСЬКЕ збройне повстання 1919 року // Рад. енцикл. історії України. — К., 1971. — Т. 3. — С. 471.

24 ЛЮТОГО

80 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ І. Г. ПАВЛОВСЬКОГО

Павловський Іван Григорович (24. II. 1909) народився в с. Теремківці Чемеровецького району. Член КПРС.

В армії з 1939 року. Учасник Великої Вітчизняної війни. Брав участь в боях на Південному, Закавказькому, 1-му Українському і 1-му Білоруському фронтах. Після війни закінчив військову академію Генерального штабу ім. К. Є. Ворошилова. Перебував на командних і штабних посадах. З квітня 1967 року — заступник Міністра оборони СРСР, з

листопада 1967 року — головнокомандуючий сухопутними військами — заступник міністра оборони СРСР. З 1980 року — військовий інспектор-радник Групи генеральних інспекторів Міністерства оборони СРСР.

Обирався делегатом XX, XXII, XXIII, XXIV, XXV і XXVII з'їздів КПРС. На XXIII з'їзді КПРС був обраний членом Центральної ревізійної комісії КПРС, на XXIV, XXV з'їздах КПРС — членом ЦК КПРС. Депутат Верховної Ради СРСР 6—10 скликань.

За бойові заслуги перед Батьківщиною Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 лютого 1969 року генералу армії Павловському Івану Григоровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Нагороджений трьома орденами Леніна, шістьма орденами Червоного Прапора, орденом Суворова 2-ї ступені, орденом Червоної Зірки, медалями, а також нагороджений багатьма орденами братніх соціалістичних країн.

ЛІТЕРАТУРА:

ПАВЛОВСЬКИЙ І. Г. Верность присяге // Огонек. — 1975. — № 8. — С. 3—4.

ПАВЛОВСКИЙ І. Г. Сухопутные войска в Великой Отечественной войне // Всемирно-историческая победа советского народа 1941—1945 гг. — М., 1971. — С. 36—42.

ГРЕЧКО А. А. Битва за Кавказ. — М.: Воениздат, 1971. — 494 с.

ДУНАЕВ П. М. Всегда в строю: (О Герое Советского Союза, генерале армии И. Г. Павловском) // Гордость и слава Подолии. — Львов, 1985. — С. 179—182.

ИСТОРИЯ второй мировой войны. 1939—1945: В двенадцати томах. Т. 9. — М.: Воениздат, 1978. — 575 с.

Про І. Г. Павловського. — С. 58.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР. Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971. — 706 с.

Про Героя Радянського Союзу, генерала армії І. Г. Павловського. — С. 64, 582, 605.

КОВАЛЕНКО Г. Я. Сухопутные войска. — М.: Воениздат, 1976. — 33 с.

Про заступника міністра оборони СРСР, генерала армії І. Г. Павловського. — с. 16.

ПАВЛОВСКИЙ Іван Григорьевич // БСЭ. — М., 1975. — Т. 19. — С. 68.

ПАВЛОВСКИЙ Іван Григорьевич // Сов. воен. энциклопедия. — М., 1978. — Т. 6. — С. 186—187.

ПАВЛОВСКИЙ Іван Григорьевич // Сов. энцикл. словарь. — М., 1980. — С. 966.

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ І. О. ТКАЧУКА

Ткачук Іван Олексійович (24. II. 1919). Народився в с. Жижниківці Білогірського району. Член КПРС. Закінчив середню школу, Орловське бронетанкове училище. Учасник Великої Вітчизняної війни. Брав участь в боях на Західному, Донському, 1-му Українському фронтах.

Нагороджений орденами Леніна, Червоного Прапора, Вітчизняної війни 1-го ступеня, Червоної Зірки, медаллю «За відвагу».

Загинув смертю хоробрих 3 лютого 1945 р. За героїчні подвиги і вміле керівництво боєм на підступах до Берліна Указом Президії Верховної Ради СРСР від 10 квітня 1945 року команду 126-го танкового полку 6-го гвардійського механізованого корпусу 4-ї гвардійської армії гвардії майору Ткачуку Івану Олексійовичу посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

ЛІТЕРАТУРА:

БУГАЙ Е. М. Танки повернули на Берлін: (О Герое Советского Союза И. А. Ткачке). // Гордость и слава Подольи. — Львов, 1985. — С. 245—247.

БУДНІК М. Дорогами червоних слідопитів: (Про Героя Радянського Союзу І. О. Ткачука) // Рад. село, — 1976. — 8 трав.

ЗУБЧЕВСЬКИЙ А. Горів світанок: (Про Героя Радянського Союзу І. О. Ткачука) // Рад. Поділля. — 1968. — 24 серп.

КОСМАЧ В. Нашадок Чапая: (Про Героя Радянського Союзу І. О. Ткачука) // Корчагінець. — 1973. — 20 листоп.

КРОХМАЛЮК В. Танки форсували Одер: (Про Героя Радянського Союзу І. О. Ткачука) // Рад. Поділля. — 1963. — 8 верес.

МАКУХІН М. Герой (з Білогір'я) // Корчагінець. — 1978. — 9 верес.

Лютий

100 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ А. Г. МИХАЙЛОВСЬКОГО

Михайловський Арсентій Григорович (1889) — доктор сільськогосподарських наук, професор. Член КПРС. Народився в с. Колодіївці Кам'янець-Подільського району. У 1917 році закінчив Московський сільськогосподарський інститут. З 1921 по 1931 рік завідував кафедрою у Кам'янець-Поділь-

ському сільськогосподарському інституті. З 1931 року працював у Київському сільськогосподарському інституті, згодом — українській сільськогосподарській академії. Завідував кафедрою загального землеробства. Працював над розробкою науково обгрунтованої системи землеробства по Поліській і лісостеповій зоні УРСР. Досліджував систему способів обробітку ґрунту з метою утворення глибокого окультурненого шару дерново-підзолистого ґрунту та луго-чорнозему при ви-рощуванні високопродуктивних культур. Нагороджений ор-денами Леніна, Трудового Червоного Прапора, медалями.

ЛІТЕРАТУРА:

МИХАЙЛОВСКИЙ А. Г. Влияние питательного режима на формообразовательный процесс колоса озимой пшеницы и повышение его продуктивности // Науч. труды ин-та физиологии растений и агрохимии АН УССР. — К., 1948. — № 1—2. — С. 210—220.

МИХАЙЛОВСКИЙ А. Г. Влияние условий внешней среды на морозоустойчивость озимых пшениц // Науч. труды ин-та физиологии растений и агрохимии АН УССР. — К., 1951. — № 4. — С. 179—196.

МИХАЙЛОВСЬКИЙ А. Г. Догляд за озиминою взимку та по-весні // Мічурінець. — 1952. — № 1. — С. 25—26.

МИХАЙЛОВСЬКИЙ А. Г. Насіння і підготовка його до посіву // Основи агрономії. — К., 1957. — С. 25—220.

МИХАЙЛОВСЬКИЙ А. Г. Передпосівний обробіток ґрунту // Колгоспна виробнича енциклопедія. — 2-е вид. — К., 1956. — Т. 2. — С. 250—252.

МИХАЙЛОВСЬКИЙ А. Г. Поглиблення і окультурення орного шару ґрунтів Полісся // Мічурінець. — 1952. — № 7. — С. 23—24.

МИХАЙЛОВСЬКИЙ А. Г. Прискорення розвитку і дости-гання кукурудзи. — К.: Держсільгоспвидав УРСР, 1961. — 72 с.

* * *

МИХАЙЛОВСЬКИЙ А. Г. Біологічні особливості хвоща польо-вого і хімічні заходи боротьби з ним // Вісник с.-г. наук. — 1959. — № 3. — С. 79—81 — (В співавторстві).

МИХАЙЛОВСЬКИЙ А. Г. Вплив післяжнивних посівів на ро-дючість ґрунту і врожай наступної культури // Вісник с.-г. наук. — 1960. — № 3. — С. 65—68 — (В співавторстві).

МИХАЙЛОВСКИЙ А. Г. Из опыта изучения травопольных севооборотов в Полесье УССР // Земледелие. — 1958. — № 9. — С. 35—39. — (В соавторстве).

МИХАЙЛОВСЬКИЙ А. Г. Органо-мінеральні суміші під льон-довгунець // Вісник с.-г. наук. — 1961. — № 5. — С. 109—110. — (В співавторстві).

МИХАЙЛОВСЬКИЙ Арсеній Григорович // Учені вузів Україн-ської РСР. — К., 1968. — С. 292.

8 березня

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ А. А. КАСПРУКА

Каспрук Арсен Арсенович (8 березня 1919) — український радянський літературознавець, критик. Учасник Великої Вітчизняної війни. Член КПРС. Народився в с. Стрекові Деражнянського району. Закінчив Київський університет (1947). Вчителював. З 1952 року — на науковій роботі в інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР.

Автор книжок «Яків Щоголів: Нарис життя і творчості» (1958), «Леся Українка: Літературний портрет» (1963), «Філософські поеми І. Франка» (1965), «Українська поема кінця ХІХ — початку ХХ ст.: ідеї, теми, проблеми жанру» (1973). Нагороджений орденами Вітчизняної війни 1 ст., Червоної Зірки, медалями.

ЛІТЕРАТУРА:

КАСПРУК А. А. Леся Українка: Літ. портрет. — К.: Держлітвидав УРСР, 1958. — 103 с.

КАСПРУК А. А. Українська тема кінця ХІХ початку ХХ ст.: ідеї, теми, проблеми жанру. — К.: Наук. думка, 1973. — 247 с.

КАСПРУК А. А. Яків Щоголів: Нарис життя і творчості. — К.: АН УРСР, 1958. — 119 с.

АРСЕН КАСПРУК // Письменники Радянської України: Бібліограф. довідник. — К., 1970. — С. 179.

АРСЕН КАСПРУК // Письменники Радянської України: Довідник, 1976. — С. 139.

АРСЕН КАСПРУК // Письменики України у Великій Вітчизняній: Бібліограф. довідник. — К., 1980. — С. 143.

КАСПРУК Арсен Арсенович // Письменники Радянської України: Бібліогр. довідник. — К., 1981. — С. 106.

22 березня

80 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ С. І. КЛИМОВИЧА

Климович Сергій Іванович (22. ІІІ. 1909—8. І. 1946). Народився в м. Шепетівці. Учився в школі робітничої молоді, на робітфаці в Житомирі. Працював бригадиром приміського колгоспу «Більшовик». В перші дні війни — боєць винищувального батальйону. В армії з серпня 1941 року. Брав участь в боях на Воронезькому, Білоруському і 1-му Українському фронтах.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 30 жовтня 1943 року командир роти 895 полку 193-ї стрілецької дивізії 65-ї армії лейтенанту Климовичу Сергію Івановичу за вміння і відвагу під час форсування Дніпра і утримання плацдарму присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Нагороджений орденом Леніна, орденом Червоної Зірки, медалями.

ЛІТЕРАТУРА:

ПОДІЛЛЯ у Великій Вітчизняній війні (1941—1945 рр.): 36 документів і матеріалів. — Львів: Каменяр, 1960. — 416 с.

Про Героя Радянського Союзу С. І. Климовича, — с. 271—273.

БУГАЙ Е. М. Рубежи мужества: (О Герое Советского Союза С. И. Климовиче) // Гордость и слава Подолии. — Львов, 1985. — С. 103—105.

БУГАЙ Ю., МАКУХІН М. Добридень, Дніпре!: (Про Героїв Радянського Союзу С. І. Климовича і В. П. Баранова) // Рад. Поділля. — 1974. — 19 жовт.

ГЕРОЇ Дніпра: (Про С. І. Климовича) // Шлях Жовтня. — 1944. — 23 листоп.

КОВАЛЬЧУК С. Один з мільйонів: (Про Героя Радянського Союзу С. І. Климовича) // Рад. Поділля. — 1969. — 22 черв.

КОВАЛЬЧУК С. Подви гГероя Радянського Союзу С. І. Климовича) // Шляхом Жовтня. — 1965. — 14 квіт.

ЦАРИК О. (Сага про Сергія Івановича Климовича — Героя Радянського Союзу) // Шляхом Жовтня. — 1976. — 17, 18 серп.

ЮЗІЮК П. Вихованець комсомолу: (С. І. Климович — Герой Радянського Союзу) // Шляхом Жовтня. — 1969. — 11 квіт.

27 березня

160 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ А. І. ДИМІНСЬКОГО

Димінський Андрій Іванович (1829—14. І. 1905) — український фольклорист і етнограф демократичного напрямку. Народився в с. Борщівці, тепер Могилів-Подільського району Вінницької області. Помер і похований в с. Струга Новоушицького району Хмельницької області.

Після закінчення Кам'янець-Подільської повітової школи Димінський працював в сільських і волосних правліннях сіл Пукляки Кам'янець-Подільського, Нове село Проскурівського, Суслівці, Війтівці Летичівського, Гаврилівці, Калюс, Струга Новоушицького повітів.

Член російського географічного товариства. Зібрав численні фольклорно-етнографічні матеріали (зб. «Казки та

оповідання з Поділля»). Записані Димінським пісні надруковано частково в збірках М. Драгоманова, П. Чубинського та ін. Багато праць Андрія Івановича залишилось в рукописах.

ЛІТЕРАТУРА:

ДЫМИНСКИЙ А. И. (О собрании подольских песен, сказок, загадок) // Неделя. — 1969. — 16 нояб.

* * *

БАБИШИН С. Подільський етнограф А. І. Димінський // Рад. Поділля. — 1959. — 25 серп.

ЛЕВЧЕНКО М. Знадоба до життєпису Андрія Івановича Димінського // Записки історико-філологічного відділу ВУАН. — 1928. — Кн. 16. с. 255—272.

РЯБЫЙ М. В. Андрій Іванович Димінський // Нар. творчість та етнографія. — 1965. — № 2. — С. 76—77.

СКОРСЬКИЙ М. Від Дністра до Горині // Жовтень. — 1971. — № 4.

Про А. І. Димінського. — С. 106.

ІСТОРІЯ міст і сіл Української РСР. Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971. — 706 с.

Про А. І. Димінського. — С. 70.

ДИМІНСЬКИЙ Андрій Іванович // УРЕ. — 2-ге вид. — К., 1979. — Т. 3. — С. 347.

ДИМІНСЬКИЙ Андрій Іванович // Радянська енциклопедія історії України. — К., 1970. — Т. 2. — С. 23.

20 квітня

70 РОКІВ З ДНЯ СТВОРЕННЯ ПРОСКУРІВСЬКОГО КОМУНІСТИЧНОГО РОБІТНИЧОГО ПОЛКУ

Відповідно до рішення Проскурівської організації більшовиків і ревкому 20 квітня 1919 року була створена комісія для проведення військових занять робітників. Заняття відвідували також всі комуністи, комсомольці, радянські працівники, члени профспілок. Заняття проводилися щоденно після роботи. Їх відвідувало близько двох тисяч чоловік. Вони і становили комуністичний робітничий загін.

В кінці травня 1919 року петлюрівці прорвали фронт радянських військ на проскурівському напрямі (Див. Старо-костянтинівсько-Проскурівська операція). Загін був перейменований в полк і направлений в район Чорного Острова. В перший день боїв полк втратив майже третину особового складу, але робітники трималися стійко і мужньо. Куля ско-

сила прапороносця. Полк під ураганим вогнем ворога заліг. В цю мить комсомолка Поля Лебединець вихопила з рук убитого прапор, високо підняла його над головою, гукнула: «За мною, товариші!» Бійці піднялися із словами Інтернаціоналу «Это есть наш последний и решительный бой», перейшли в атаку. Близько 10 кілометрів проскурівці гнали жовтоблакитників, але скінчилися патрони і довелося відступати під вогнем ворога.

На підступах до міста і особливо у вуличних боях полк поніс великі втрати. Загинуло багато комуністів, комсомольців, членів Проскурівської Ради робітничих, селянських і солдатських депутатів. Решта особового складу полку влилася в 15 прикордонний полк 44 стрілецької дивізії, продовжуючи бої з буржуазно-націоналістичною контрреволюцією.

ЛІТЕРАТУРА:

ПОДІЛЛЯ в роки громадянської війни: Документи й матеріали. — Вінниця: Книж. — газ. вид-во, 1959, — 287 с.

Проскурівський комуністичний робітничий полк. — С. 174, 196, 238.

БАЛКОВИЙ П. М. Війна без флангів. — К.: Наук. думка, 1966. — 303 с.

М. І. Подвойський про героїзм Проскурівського комуністичного робітничого загону. — С. 111—112.

ГУМЕНЮК С. К. За владу Рад: (Проскурів в 1917—1920 рр.). Хмельницький, 1981. — 25 с.

ГУМЕНЮК С. К. Пліч-о-пліч з більшовиками: (Комсомол Хмельниччини в період громадянської війни). — Хмельницький, 1978. — 27 с.

Проскурівський комуністичний робітничий полк. — С. 15—17.

ГУМЕНЮК С. К., МОРСЬКИЙ М. Д. Туристські маршрути Хмельниччини: Путівник. — Львів: Каменяр, 1983. — 120 с.

Штаб Проскурівського комуністичного робітничого полку. — С. 23.

УКРАЇНСЬКА РСР в період громадянської війни, 1917—1920 рр.: В трьох томах. Т. 2. — К.: Політвидав України, 1968. — 421 с.

Проскурівський комуністичний робітничий полк. — С. 334.

30 РОКІВ З ЧАСУ ПУСКУ В ДІЮ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ЗАВОДУ ТРАНСФОРМАТОРНИХ ПІДСТАНЦІЙ

В квітні 1959 року були організовані перші виробничі бригади для випуску високовольтних роз'єднувачів. Так почалася історія Хмельницького заводу трансформаторних підстанцій.

Через 17 років, в квітні 1976 року, Указом Президії Верховної Ради СРСР за високі виробничі успіхи, досягнуті у дев'ятій п'ятиріччі, було нагороджено велику групу робітників, інженерно-технічних працівників та службовців заводу. Серед них ордена Леніна удостоївся наладчик токарних автоматів А. М. Суровцев, орденом Трудового Червоного Прапора делегат XXIV з'їзду КПРС Г. М. Іванюшко, депутат Верховної Ради СРСР двох скликань Г. Я. Мирошнікова. А 22 квітня, у день народження В. І. Леніна, була вручена трудова нагорода підприємству — орден Трудового Червоного Прапора.

Багато років колектив заводу продуктивною працею виправдовує цю високу нагороду. Сьогодні він випускає майже 30 видів різноманітної продукції — силові трансформатори, трансформатори для електровозів та електропоїздів, комплектні трансформаторні підстанції зовнішньої та внутрішньої установки, комплексні високовольтні вироби та іншу продукцію. Загальною вартістю майже на 90 мільйонів карбованців. З них на 10 мільйонів карбованців — товарів народного вжитку.

В Радянському Союзі практично нема району, де б не експлуатувалася заводська продукція. Вона надходить у всі соціалістичні країни, нею широко користуються в Індії, Афганістані, Кувейті та інших країнах.

У дванадцятій п'ятиріччі колектив заводу багато уваги приділяє оновленню продукції. Уже освоєно чотири нових вироби трансформаторів і підстанцій, котрі не поступаються кращим світовим зразкам. Три вироби представлені на премію галузевого Міністерства. Третина заводської продукції відповідає світовому технічному рівню.

ЛІТЕРАТУРА:

Про присвоєння імені 50-річчя СРСР підприємствам, колгоспам і установам Української РСР: Указ Президії Верховної Ради Української РСР. 13 грудня 1972 р. // Рад. Поділля. — 1972. — 15 груд.

По Хмельниц. обл. Хмельниц. з-ду трансформатор. підстанцій.

ВАСИЛЕВСЬКИЙ Й. Економія — значна: (Про винахідників і раціоналізаторів з-ду трансформатор. підстанцій) // Корчагінець. — 1986. — 28 жовт.

ЗОЛОТАРЬОВ В. Сходження: (Про делегата XXVII з'їзду КПРС, робітника трансформат. з-ду С. В. Карван) // Рад. Поділля. — 1985. — 27 груд.

КАРВАН С. У дзеркалі перебудови (Колектив з-ду трансформатор. підстанцій) // Рад. Поділля. — 1987. — 25 січ.

КОВАЛЬ А. Шануймо майстра: (З досвіду перебудови на ХЗТП) // Рад. Україна. — 1986. — 10 груд.

ТИМКОВА В. Молоде — не зелене: (Про роль молоді у вир-ві на з-ді трансформатор. підстанцій) // Рад. жінка. — 1986. — № 2. — С. 4—5.

ТКАЧУК В. Рівняючись на передовиків. // Рад. Поділля. — 1975. — 25 лют.

Про вручення перехідного Червоного Прапора ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС, ЦК ВЛКСМ колективу з-ду трансформаторних підстанцій.

ФЕДОРОВ И. Творческий поиск (на ХЗТП) // Правда Украины. — 1986. — 5 сент.

ЦИБУЛЬСЬКИЙ І. Щоб ефективнішим був результат: (Про підвищення тех. рівня і прогрес. технології на ХЗТП) // Рад. Поділля. — 1986. — 12 верес.

9 травня

90 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М. П. БАЛУХОВСЬКОГО

Балуховський Микола Пилипович (27. IV. (9. V.). 1899 — 6. I. 1977) — український радянський геолог, доктор геолого-мінералогічних наук (з 1957 р.). Народився в с. Вільховець, тепер Новоушицького району. 1926 року закінчив московську гірничу академію. В 1944—1977 рр. працював в інституті геології АН УРСР. Праці Миколи Пилиповича присвячені питанням геологічної будови і нафтогазоносності України. За плідну наукову роботу у 1959 році відзначений Ленінською премією.

ЛІТЕРАТУРА:

О присуждении Ленинских премий за наиболее выдающиеся работы в области науки и техники: Постановление комитета по Ленинским премиям в области науки и техники // Правда. — 1959. — 22 апр.

М. П. Балуховському — за участь у відкритті і розробленні Шибелинського газового родовища в Українській РСР.

ІСТОРІЯ міст і сіл Української РСР: Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971, — 706 с.

Про М. П. Балуховського. — С. 4.

НАЗАРЕНКО Є. Відомий геолог (М. П. Балуховський — наш земляк) // Рад. Поділля. — 1983. — 4 лют.

БАЛУХОВСЬКИЙ Микола Пилипович // УРЕ. — 2-ге вид. — К., 1985. — Т. 12. — С. 538.

22 травня

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ Ф. Є. ГОНЧАРУКА

Гончарук Федір Євтихійович (22. V. 1919). Народився в с. Куражин Новоушицького району. Член КПРС. В армії з 1939 року. Закінчив курси середнього командного складу. З перших днів Великої Вітчизняної війни на фронті. Брав участь в боях на Західному, Воронезькому, 1-му Українському, 1-му та 2-му Білоруському фронтах.

За мужність і героїзм, виявлені під час визволення Умані і формування Дністра, Указом Президії Верховної Ради СРСР від 13 вересня 1944 року командирі мотострілецької роти 15-ї мотострілецької бригади 2-ї танкової армії капітану Гончаруку Федору Євтихійовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Нагороджений орденом Леніна, орденом Червоної Зірки, медалями.

Після демобілізації працював заступником голови Новоушицького райвиконкому, головою колгоспу.

ЛІТЕРАТУРА:

ГОНЧАРУК Ф. Є. Ми йшли до весни: (Розповідь Героя Радянського Союзу) // Рад. Поділля. — 1970. — 16 трав.

ГОНЧАРУК Ф. Є. (Герой Советского Союза) // Бугай Е. М., Макухин М. Е. Из когорты мужественных. — Львов, 1978. — С. 63—66.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР. Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971. — 706 с.

Герой Радянського Союзу Ф. Є. Гончарук. — С. 434.

КИЩУК Г. Золота зірка Героя: (Про подвиг Героя Радянського Союзу Ф. Є. Гончарука) // Наддністрянська правда. — 1965. — 9 трав.

МАКУХИН М. Е. Ротний: (О Герое Советского Союза Ф. Е. Гончаруке) // Гордость и слава Подолии. — Львов, 1985. — С. 65—68.

6 червня

70-РІЧЧЯ СТАРОКОСТЯНТИНІВСЬКО-ПРОСКУРІВСЬКОЇ ОПЕРАЦІЇ РАДЯНСЬКИХ ВІЙСЬК

(червень—липень 1919 р.)

Діставши підмогу з боку боярської Румунії і Західно-Української буржуазно-націоналістичної республіки (ЗУНР), петлюрівці 31 травня 1919 року в районі Шумськ, Ямпіль, Теофіполь перейшли в наступ і прорвали фронт радянських військ на Проскурівському напрямі. В ніч на 2 червня ворог форсував річку Збруч і розгорнув наступ на Кам'янець-Подільський. 3 червня петлюрівські банди захопили Волочиськ, а до 6 червня вийшли на лінію Старокостянтинів—Проскурів—Кам'янець-Подільський.

Для ліквідації прориву було вжито енергійних заходів. У район Проскурова прибув Нарком військ України М. І. Подвойський. На допомогу військам 1-ї Української радянської армії виступив Проскурівський робітничий полк, з Києва був перекинутий 4-й інтернаціональний полк під командуванням Л. Тардіна. З району Шепетівки розгорнула наступ 1-ша Українська Радянська дивізія під командуванням М. О. Щорса. Героїчно билася команда бронепоезда «Комуніст Коростенського району», яку очолював мужній син грузинського народу Л. М. Табукашвілі.

В ході боїв, які тривали понад місяць, радянські війська зломали опір ворога. 6 липня Богунська бригада 1-ї Української Радянської дивізії оволоділа м. Проскуровим. 10 липня 1919 року оперативне зведення Київського окружного військкомату повідомляло, що «Завдяки героїчним зусиллям наших частин і особистій участі в боях Нарком війська Подвойського ворог розбитий».

ЛІТЕРАТУРА:

ВАСИЛЬЧИКОВ В. С. Начдив Щорс: (Боевой путь). — М.: Воениздат, 1957. — 119 с.

Старокостянтинівсько-Проскурівська операція радянських військ в 1919 році. — С. 82—93.

ГУМЕНЮК С. Командир Богунської бригади (К. Ф. Квятек) // Рад. Поділля. 1973. — 14 лип.

ГУМЕНЮК С. К. Старокостянтинівсько-Проскурівська операція радянських військ в 1919 році // Матеріали другої Подільської історико-краєзнавчої конф. — Львів, 1968. — С. 52—64.

ІСАКОВИЧ В. М. Микола Щорс. — К.: Рад. школа, 1957. — 103 с.
— Старокостянтинівсько-Проскурівська операція радянських військ. — С. 90—92.
ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР: Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971. — 706 с.

Старокостянтинівсько-Проскурівська операція радянських військ в 1919 році. — С. 36—37, 75.

НАРИСИ історії Хмельницької обласної партійної організації. 2-е вид. — Львів: Каменярь, 1982. — 271 с.

Старокостянтинівсько-Проскурівська операція радянських військ в 1919 році. — С. 65—66.

ОСЛІКОВСЬКА О. Старокостянтинівська операція (1919 року) // Колг. правда. — 1974. — 22, 25, 27, 29 черв., 2 лип., 24, 29 серп.

УКРАЇНСЬКА РСР в період громадянської війни. 1917—1920 рр. В трьох томах. Т. 2. — К.: Політвидав України, 1968. — 421 с.

Старокостянтинівсько-проскурівська операція радянських військ в 1919 році. — С. 334—335.

СТАРОКОСТЯНТИНІВСЬКО-Проскурівська операція 1919 року // Рад. енцикл. історії України. — К., 1972. — Т. 4. — С. 207—208.

СТАРОКОСТЯНТИНІВСЬКО-Проскурівська операція 1919 року // УРЕ. — 2-ге вид. — К., 1983. — Т. 10. — С. 507—508.

15 червня

80 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М. О. КІЛЬЧЕВСЬКОГО

Кільчевський Микола Олександрович (2(15). VI. 1909—14. VI. 1979) — український радянський вчений у галузі механіки і математики, академік АН УРСР (з 1969 р.), заслужений діяч науки УРСР (з 1977). Член КПРС. Народився в м. Кам'янці-Подільському. Після закінчення Київського фізико-хіміко-математичного інституту (1933 р.) викладав у вузах Ташкента і Києва. З 1958 р. працював в інституті механіки АН УРСР. Основні дослідження в галузі теорії оболонок, статичних і динамічних контактних задач теорії пружності, деяких питань аналітичної механіки, зокрема: розробки основ аналітичної механіки оболонок, теорії співударянь твердих тіл, розв'язання контактних пружно-пластичних задач. Нагороджений 2 орденами Трудового Червоного Прапора, орденом «Знак Пошани», медалями. Премія ім. О. М. Динника АН УРСР 1977 року, Державна премія УРСР 1979 року.

АНАЛИТИЧЕСКАЯ механика континуальных систем. — К.: Наук. думка, 1979. — 188 с.
 ДИНАМИКА систем: В 2-х т. — 2-ге вид. — К.: Рад. школа, 1967.
 Курс теоретической механики: (Для ун-тов: В 2-х т.). — 2-е изд. — М.: Наука, 1977.
 Т. 1. — 479 с.
 Т. 2. — 543 с.
 ОСНОВЫ аналитической механики оболочек. Ч. 1. — К.: Изд-во АН УССР, 1963. — 534 с.
 ТЕОРИЯ соударений твердых тел. — Л. — М.: Гостехиздат, 1949. — 254 с.
 ЭЛЕМЕНТЫ тензорного исчисления и его приложения к механике. — М.: Гостехиздат, 1956. — 168 с.

* * *

ОСНОВЫ теоретической механики: (Учебник для студентов немех. специальностей вузов). — К.: Техніка, 1968. — 260 с. — (В соавторстве).

КИЛЬЧЕВСЬКИЙ Микола Олександрович // УРЕ. — 2-ге вид. — К., 1980. — Т. 5. — С. 185.

КИЛЬЧЕВСЬКИЙ Микола Олександрович // Історія Академії Наук Української РСР. — К., 1982. — С. 685.

КИЛЬЧЕВСЬКИЙ Микола Олександрович // Бородин О. І., Бугай А. С. Біографічний словник діячів у галузі математики. — К., 1973. — С. 228.

КИЛЬЧЕВСКИЙ Николай Александрович // Боголюбов А. Н. Математики. Механики: Библиогр. справочник. — К., 1983. — С. 220—221.

Липень

550 РОКІВ З ЧАСУ ПЕРШОЇ ПИСЕМНОЇ ЗГАДКИ ПРО НОВУ УШИЦЮ

Нова Ушиця (до 1829 року — Літнівці) — селище міського типу (з 1924 р.), центр району. Розташована на р. Калюсі (пригоді Дністра), за 48 км від залізничної ст. Дунаївці. Вперше згадується в історичних джерелах під 1439 роком, як с. Літнівці. З 1829 року Нова Ушиця — центр повіту, з 1923 року — району. Радянська влада встановлена в кінці січня 1918 року. У селищі — консервний, хлібний і комбикормовий заводи, міжгосподарська будівельна організація, лісомеліоративна станція, комбінат побутового обслуговування, будинок побуту. Технікум механізації сільського господарства, середня і музична школи, лікарня, Будинок культури, кінотеатр, 2 бібліотеки.

ЛІТЕРАТУРА:

Поділля в роки громадянської війни (лютий 1918 — грудень 1920 рр.): Документи й матеріали. — Вінниця: Кн.-газ. вид-во, 1959. — 487 с.

Нова Ушиця. — С. 51, 52, 248.

ПОДІЛЛЯ у Великій Вітчизняній війні (1941—1945 рр.): 36. документів і матеріалів. — Львів: Каменяр, 1969. — 415 с.

Нова Ушиця. — С. 5, 8, 217, 218, 317, 335.

БІЛИК А. Д., ЗАЙЦЕВ В. В., ЗЕЛЕНЮК І. С. Нова Ушиця. // Історія міст і сіл УРСР. Хмельницька область. — К., 1971. — С. 423—431.

ГУМЕНЮК С., МЕЩИШИН А. Хмельницька область: Путівник. — Львів: Каменяр, 1969. — 190 с.

Нова Ушиця. — С. 36, 78, 97, 142.

ГУМЕНЮК С. К., МОРСЬКИЙ М. Д. Туристські маршрути Хмельниччини: Путівник. — Львів: Каменяр, 1983. — 120 с.

Нова Ушиця. — С. 110—112.

МАРЧЕНКІВСЬКИЙ А. Древня Ушиця // Рад. Поділля. — 1971. — 13 берез.

НАРИСИ історії Хмельницької обласної парторганізації. — 2-ге вид. — Львів: Каменяр, 1982. — 271 с.

Нова Ушиця. — С. 28, 29, 54, 61, 63, 81, 108, 157.

Нова Ушиця // УРЕ. — 2-ге вид. — К., 1982. — Т. 7. — С. 397—398.

3 серпня

80 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ М. П. БАРАБОЛЬКИ

Бараболько Михайло Петрович (3. VIII. 1909). Народився в с. Нетечинці Віньковецького району. Член КПРС. Після закінчення семирічної школи і зоотехнічних курсів працював на інкубаторній станції.

В армії з 1931 року. Закінчив військове училище. Служив на Тихоокеанському флоті, командував підрозділами морської піхоти.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 14 вересня 1945 року командир 355-го окремого батальйону морської піхоти Барабольці Михайлу Петровичу за проявлену мужність і героїзм в десантній операції по оволодінню японським портом і містом Сейсин в Північній Кореї присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Нагороджений орденом Леніна, двома орденами Червоного Прапора, орденом Червоної Зірки, медалями, орденом КНДР Червоного Прапора 2-го ступеня.

ЛІТЕРАТУРА:

- БУГАЙ Е., МАКУХІН М. Бій за Сейсин: (Про Героя Радянського Союзу М. П. Бараболька) // Рад. Поділля. — 1975. 2 верес.
- ГЕЛЬФАНД Г. М. Советский флот в войне с Японией. — М. Воениздат, 1958. — 190 с.
- Про Героя Радянського Союзу М. П. Бараболька. — С. 88—90, 96, 97, 101.
- ГЕРОИ Советского Союза: Ист.-стат. очерк. — М.: Воениздат, 1984. — 288 с.
- Про Героя Радянського Союзу М. П. Бараболька. — С. 182.
- КАБАНОВ С. И. Поле боя — берег. — М.: Воениздат, 1977. — 364 с.
- Про Героя Радянського Союзу М. П. Бараболька. — С. 330, 331, 334, 336, 344, 346, 348, 351.
- КРАСНОЗНАМЕННЫЙ Тихоокеанский флот. — М.: Воениздат, 1981. — 318 с.
- Про Героя Радянського Союзу М. П. Бараболька. — С. 172, 175, 178.
- МАКУХИН М. Е. И на Тихом океане: (О Герое Советского Союза М. П. Бараболька) // Гордость и слава Подолии. — Львов, 1985. — С. 30—32.
- САХНЕВИЧ Л. Десант: (Про Героя Радянського Союзу М. П. Бараболька) // Рад. Поділля. — 1970. — 2 верес.

9 серпня

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ В. П. БАРАНОВА

Баранов Володимир Петрович (9. VIII. 1919—1982) народився в с. Андріївка Ярмолинецького району. Член КПРС. Закінчив сільськогосподарський технікум, працював агрономом МТС.

В армії з 1940 року. Учасник Великої Вітчизняної війни з 1941 року. Брав участь в боях на Західному, Центральному, 1-му Українському фронтах.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 січня 1944 року командир роти протитанкових рушниць III-го полку 55-ї стрілецької дивізії лейтенанту Баранову Володимир Петровичу за відвагу і високу військову майстерність присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Нагороджений орденом Леніна, орденом Червоної Зірки, медалями.

Після звільнення в запас працював агрономом в рідному селі.

ЛІТЕРАТУРА:

БАРАНОВ В. П. (— Герой Советского Союза) // Бугай Е. М., Макухин М. Е. Из когорты мужественных. — Львов, 1978. — С. 38—40.

БАРАНОВ В. П. (— Герой Советского Союза) // Навечно в сердце народном. — Минск, 1977. — С. 38.

БАРАНОВ В. П. (— Герой Радянського Союзу) // Вперед. — 1965. — 9 трав.

КУЩИЙ М. Плацдарм: (Про Героя Радянського Союзу В. П. Баранова) // Рад. Поділля. — 1972. — 23 лют.

МАКУХИН М. Е. И невозможное возможно: (О Герое Советского Союза В. П. Баранове) // Гордость и слава Подолии. — Львов, 1985. — С. 33—35.

11 серпня

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ О. Й. МИХАЙЛЮКА

Михайлюк Омелян Йосипович (11. VIII. 1919—29. I. 1945) народився в с. Чернелівка Красилівського району. Член КПРС. Закінчив семирічну школу, працював в колгоспі.

В армії з 1939 року. Учасник Великої Вітчизняної війни. Брав участь в боях на Центральному і І-му Білоруському фронтах. Нагороджений орденом Леніна, двома орденами Вітчизняної війни 2-го ступеня. Загинув 29 січня 1945 року. Похований в м. Гожув-Пельнопольський (ПНР).

За мужність і відвагу, вмілу організацію бою Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 березня 1945 року командир ескадрону 62-го полку 16-ї гвардійської кавалерійської дивізії лейтенанту Михайлюку Омеляну Йосиповичу посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

ЛІТЕРАТУРА:

БУГАЙ Е. М. Атакуют кавалеристы (О Герое Советского Союза О. И. Михайлюке) // Гордость и слава Подолии. — Львов, 1985. — С. 154—155.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР. Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971. — 706 с.

Про Героя Радянського Союзу О. Й. Михайлюка. — С. 389.

МИХАЙЛЮК О. И. (— Герой Советского Союза) // Бугай Е. М., Макухин М. Е. Из когорты мужественных. — Львов, 1978. — С. 151—152.

САХНЕВИЧ Л. На здіблених конях: (Про Героя Радянського Союзу О. Й. Михайлюка) // Рад. Поділля. — 1978. — 9 трав.

ШЕПТИЦЬКИЙ В. Героєм поліг у бою: (Про О. Й. Михайлюка) // Зоря комунізму. — 1965. — 23 лют.

17 серпня

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ І. С. ЖУЛКЕВСЬКОГО

Жулкевський Іван Станіславович (17. VIII. 1919) — український радянський актор, народний артист УРСР. (З 1980 року). Народився в м. Проскуріві, тепер м. Хмельницький. Працював з 1947 по 1952 рік в Проскурівському обласному театрі, з 1952 по 1959 рік — в Стрійському українському музично-драматичному театрі, з 1959 по 1963 рік — у Львівській філармонії, з 1963 року — у Хмельницькому обласному українському музично-драматичному театрі ім. Г. І. Петровського. За роки роботи в театрі виконав, понад 300 ролей, серед них Возний («Наталка Полтавка» Котляревського), Верховий («Обочина» Зарудного), Дударев («Вечір» Мультік). Створив образ В. І. Леніна у виставах за п'єсами М. Шатрова та І. Рачади.

ЛІТЕРАТУРА:

ЖУЛКЕВСЬКИЙ І. Вічне джерело: (Про Хмельниц. обл. театр ім. Г. І. Петровського) // Рад. Поділля. — 1982. — 16 лип.

ЖУЛКЕВСЬКИЙ І., ФІГУРСЬКИЙ Г. Служимо народу: (Про твор. портрет колективу театру імені Г. І. Петровського) // Рад. Поділля. — 1981. — 22 трав.

ГРИЩУК Б. ...І всі вони — близькі, рідні: (Творч. портрет артиста І. Жулкевського) // Рад. Поділля. — 1974. — 26 берез.

ГУЛА Г. Актор і образ: (Творч. портрет І. Жулкевського) // Рад. Поділля. — 1969. — 28 берез.

ЗОРИЧ М. Народний артист (УРСР І. С. Жулкевський) // Корчагінець. — 1980. — 16 лют.

КАБАЧИНСЬКА С. Від імені героїв: (Про нар. артиста Української РСР І. С. Жулкевського) // Культура і життя. — 1981 — 24 трав.

КАБАЧИНСЬКА С. Двісті ролей Івана Жулкевського // Рад. Поділля. — 1980. — 15 лют.

КАБАЧИНСЬКА С. На працю помножена праця: Творчі портрети митців (Про нар. артиста УРСР І. С. Жулкевського) // Рад. Поділля. — 1980. — 8 лип.

ПІТОЄВА К. Іван Жулкевський в ролі Артуро Уї // Укр. театр. 1975. — № 5. — с. 30.

СКОРСЬКИЙ М. А. Хмельницький театр ім. Г. І. Петровського. — К.: Мистецтво, 1981. — 102 с.

Про І. С. Жулкевського — С. 51, 57, 58, 63, 65, 68, 71, 72, 75, 78, 81, 83, 87, 88.

ЖУЛКЕВСЬКИЙ Іван Станіславович // УРЕ. — 2-ге вид. — К., 1985. — Т. 12. — С. 552.

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ О. С. КУЧЕРУКА

Кучерук Олексій Степанович (15. XI. 1919) — доктор медичних наук, професор. Учасник Великої Вітчизняної війни. Народився в с. Коритне Білогірського району. У 1952 році закінчив Вінницький медичний інститут. З 1952 по 1978 рік працював спочатку асистентом, потім доцентом кафедри фармакології Вінницького, Тернопільського, Запорізького мед. інститутів. З 1978 року — професор кафедри анатомії і фізіології людини Кам'янець-Подільського педінституту імені В. П. Затонського. Нагороджений орденами і медалями.

ЛІТЕРАТУРА:

КУЧЕРУК А. С. Активность тримекдина при спинно-мозговой анестезии // Фармакология и токсикология. — 1965. — Т. 28. — № 2. — С. 190—193.

КУЧЕРУК А. С. Зависимость местоанестезирующего раздражающего и токсического действия от химической структуры в ряду некоторых сложных эфиров жирноароматических аминокислот // Материалы XI-й Всесоюз. конф. фармакологов. — М., 1965. — С. 179—180.

КУЧЕРУК А. С. К фармакологии новых синтетических местно-анестезирующих веществ // Фармакология и токсикология. — 1961. — Т. 24. — С. 706—713.

КУЧЕРУК А. С. Лекарства в свете науки и во тьме суеверий. — К.: Здоровье, 1982. — 80 с.

КУЧЕРУК А. С. Методические указания к лабораторным занятиям по анатомии и физиологии ребенка с основами школьной гигиены. — Каменец-Подольский, 1981. — 39 с.

КУЧЕРУК А. С. О влиянии новокаина на адренореактивные системы сосудов // Фармакология и токсикология. — 1962. — Т. 25. — № 5. — С. 553—555.

КУЧЕРУК А. С. О некоторых факторах изменяющих процесс местной анестезии // Материалы итог. науч. конф. Запорожского мед. ин-та — К., 1970. — С. 25—26.

КУЧЕРУК А. С. Об изменении действия некоторых лекарственных веществ в условиях экспериментальной лучевой болезни // Материалы 10-й Всесоюзной конференции фармакологов. — Волгоград, 1962. — С. 183—185.

КУЧЕРУК А. С. Фармакологическая характеристика бенкаина в сопоставлении с фармакологическими свойствами новокаина. // Научные труды. Винниц. гос. мед. ин-та. — Винница, 1957. — Т. 8. — С. 193—204.

КУЧЕРУК А. С. Экспериментальные данные о влиянии некоторых нейроплегических средств на течение местной анестезии. // Труды Первого симпозиума по анестезиологии. — М., 1963. — С. 129—132.

70-РІЧЧЯ ПОВСТАННЯ СЕЛЯН ПАШКІВЕЦЬКОЇ ВОЛОСТІ ПРОСКУРІВСЬКОГО ПОВІТУ ПРОТИ ПЕТЛЮРІВСЬКОЇ ДИРЕКТОРІЇ

На початку серпня 1919 року вся територія сучасної Хмельниччини була захоплена бандами українських буржуазних націоналістів. Трудящі Поділля, очолювані підпільними більшовицькими організаціями, піднімалися на боротьбу з внутрішньою контрреволюцією. Найбільшим збройним виступом проти буржуазно-куркульської Директорії було повстання селян Пашківецької волості. Його очолив Проскурівський підпільний більшовицький комітет. Безпосереднім поштовхом до повстання був наказ петлюрівського командування про проведення примусової військової мобілізації.

У другій половині вересня до волості прибув петлюрівський загін з 60 чол. для проведення повторної мобілізації й збирання протовольства. 21 вересня загін петлюрівців, що повертався до Проскурова, був оточений біля с. Скаржинці повстанцями. Під час перестрілки двох петлюрівців було вбито, кількох поранено, решта склала зброю. Перші успіхи боротьби з внутрішньою контрреволюцією окрили селян не лише Пашківецької, але й сусідніх — Бахматовецької і Красилівської волостей, які також стали підніматися на боротьбу з петлюрівцями. Штаб повстанського загону призначив у кожному селі волості команлира. Загальне командування очолили М. Антонюк та О. Іжак. Командири розподілили всіх, хто записався в загін, на взводи й роти, організували охорону сіл і шляхів.

В кінці вересня, в жовтні і 12 листопада петлюрівці значними силами кидалися на позиції повстанців, але зустрівши дружній опір, відкочувались назад. Тільки 24 грудня 1919 року білополякам, які захопили Проскурівський повіт, при допомозі великої кількості гармат вдалося придушити повстання. Повстанці в січні 1920 року з'єдналися з частинами Червоної Армії і продовжували боротьбу за Радянську владу.

ЛІТЕРАТУРА:

ПОДІЛЛЯ в роки громадянської війни: Документи й матеріали.
— Вінниця: Книж.-газ. вид.-во, 1959. — 487 с.
Пашківське збройне повстання. — С. 439—440.

АНТОНІЮК М. Повстання в Пашковецькій волості // В боях за Жовтень: Спогади учасників революційної боротьби на Поділлі. — Хмельницький, 1958. — С. 125—129.

ГУМЕНІЮК С. К. 50-річчя з часу повстання селян Пашківецької волості Проскурівського періоду проти петлюрівської Директорії // Укр. іст. журн. — 1969. — № 9. — С. 124—125.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР. Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971. — 706 с.

Пашківське збройне повстання. — С. 37, 573.

НАРИСИ історії Хмельницької обласної партійної організації — 2-ге вид. — Львів: Каменярь, 1982. — 271 с.

Пашківецьке збройне повстання. — С. 66.

УКРАЇНСЬКА РСР в період громадянської війни 1917—1920 рр. В трьох томах. Т. 2. — К.: Політвидав України, 1968. — 421 с.

Пашківецьке збройне повстання. — С. 391.

ПАШКІВЕЦЬКЕ збройне повстання 1919 року // УРЕ. — 2-ге вид. — К., 1982. — Т. 8. — С. 219.

ПАШКІВЕЦЬКЕ збройне повстання // Рад. енцикл. історії України. — К., 1971. — Т. 3. — С. 338.

29 вересня

60 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Г. Н. ЦИЦАЛЮКА

Цицалюк Григорій Никифорович (23. IX. 1929) — український радянський композитор, заслужений діяч мистецтв УРСР (з 1977 р.). Член КПРС. Народився в с. Подільському Летичівського району. В 1953 році закінчив Львівську консерваторію по класу композиції С. П. Людкевича. В 1953—1957 рр. працював художнім керівником Вінницької обласної філармонії. В 1957—1961 — викладач музично-теоретичних дисциплін на курсах при Харківському ОБНТ. В 1961—1962 рр. — викладач музично-теоретичних дисциплін в Харківському інституті культури та за сумісництвом диригент оркестру Народного ансамблю пісні і танцю заводу «Серп і молот». З 1962 року ст. викладач, доцент В. О. професора Харківського інституту мистецтв. З 1982 року — голова правління Харківської організації СКУ, з 1974 року — член правління СКУ і член правління СК СРСР. Нагороджений медалями.

ЛІТЕРАТУРА:

СПІГЕР В. Композитори (і музикознавці) з Поділля // Рад. Поділля. — 1980. — 21 жовт.

Про Г. Н. Цицалюка. П. А. Ладижевського, Г. В. Курковського, О. Я. Шреєр-Ткаченко.

СПІГЕР В. Творчість земляка (композитора Г. Н. Цицалюка) // Корчагінець. — 1983. — 30 лип.

ШЕВЧЕНКО В. Симфонія звучить для земляків: (Про композитора Г. Н. Цицалюка) // Колг. правда. — 1971. — 24 серп.

ЦИЦАЛЮК Григорій Никифорович // Союз композиторів України: Справочник. — К., 1984. — С. 240—241.

ЦИЦАЛЮК Григорій Никифорович // Спілка композиторів України: Довідник. — К., 1973. — С. 274.

3 ЖОВТНЯ

90 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ К. О. ГОРДІЄНКА

Гордієнко Кость Олексійович (20. IX. (3. X.) 1899) — український радянський письменник. Народився в с. Микитинці, тепер Ярмолинецького району. Друкуватися почав у 1923 році. Належав до літературної організації «Гарт». У творах 20—30 рр. (зб. оповідань і нарисів «Автомат», 1928; повісті «Славгород», 1929; «Повість про комуну», 1930; «Атака», 1931; «Зерна», 1934; роман «Діти землі», 1937) змалював життя радянського села періоду колективізації. В романі «Чужу пиву жала» (1939—1940), повісті «Заробітчани» (1949) показав зростання революційної свідомості селянських мас та їхню участь у революції 1905 року. Під час Великої Вітчизняної війни написав ряд оповідань і нарисів про героїзм радянських воїнів. За роман-трилогію «Чужу пиву жала», «Дівчина під яблунею» (1954), «Буймир» (1968) удостоєний Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1973). Нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки, медалями.

ЛІТЕРАТУРА:

ГОРДІЄНКО К. О. Вибрані твори: В 2-х т. Т. 1—2. — К.: Дніпро, 1986.

ГОРДІЄНКО К. О. Буймир: Роман. — К.: Дніпро, 1972. — 278 с.

ГОРДІЄНКО К. О. Голос землі: Оповідання і нариси. — К.: Держлітвидав УРСР, 1964. — 217 с.

ГОРДІЄНКО К. О. Заробітчани: Повість. — Х.: Прапор, 1982. — 183 с.

ГОРДІЄНКО К. О. Зимові повісті (Кандидат партії). — К.: Рад. письменник, 1965. — 200 с.

ГОРДІЄНКО К. О. Рясне слово: Роздуми і спогади. — К.: Рад. письменник, 1978. — 135 с.

ГОРДІЄНКО К. О. Сім'я Остапа Тура: Повість. — Х.: Кн. вид-во 1960. — 253 с.

ГОРДІЄНКО К. О. Чужу ниву жала: Дівчина під яблунею: Роман. — К.: Держлітвидав УРСР, 1956. — 667 с.

* * *

ІВАНИЧЕНКО В. Події 1905 року в романі К. Гордієнка «Чужу ниву жала» // Харків. — 1955. — Кн. 7. — С. 222—226.

КОПИЦЯ Д. Невтомний шукач: (До 60-річчя К. Гордієнка) // Вітчизна. — 1959. — № 10. С. 177—184.

ФУРГАЙЛО В. Творчість Костя Гордієнка // Прапор. — 1957. — № 1. С. 85—92.

ГОРДІЄНКО Кость Олексійович // Письменники Радянської України: Біблогр. довідник. — К., 1981. — С. 55.

ГОРДІЄНКО Кость Олексійович // УРЕ. — 2-ге вид. — К., 1979. — Т. 3. — С. 107.

3 листопада

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ Д. І. ТИМОЩУКА

Тимощук Дмитро Іванович (3. XI. 1919) — народився в с. Плужне Ізяславського району. Член ВЛКСМ. Після закінчення семирічки працював у колгоспі.

В армії з 1939 року. Учасник Великої Вітчизняної війни. Брав участь в боях на 2-му Українському фронті.

За мужність і героїзм під час форсування Дніпра командир відділення телефонного зв'язку 180-ї окремої роти зв'язку 213-ї стрілецької дивізії старшині Тимощуку Дмитру Івановичу Указом Президії Верховної Ради СРСР від 26 жовтня 1943 року присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Нагороджений орденом Леніна, орденом Червоної Зірки, медалями.

ЛІТЕРАТУРА:

АГЕЄВ М. Подвигу двадцять років: (Про Героя Радянського Союзу Д. І. Тимощука) // Рад. Поділля. — 1964. — 13 жовт.

ГОНТАРУК Н. И. Бросок через Днестр: (О Герое Советского Союза Д. И. Тимощуке) // Гордость и слава Подолии. — Львов, 1985. — С. 241—244.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР. Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971. — 706 с.

Про Героя Радянського Союзу Д. І. Тимощука. — С. 294.

СІМ'Я Героя: (Про Героя Радянського Союзу Д. І. Тимощука) // Рад. Поділля. — 1945. — 17 листоп.

ТИМОЩУК Д. И. (— Герой Советского Союза) // Бугай Е. М., Макухин М. Е. Из когорты мужественных. — Львов, 1978. — С. 47—50.

18 листопада

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ І. М. ДУЗЯ

Дузь Іван Михайлович (18. XI. 1919) — український радянський літературознавець, доктор філологічних наук, професор. Заслужений працівник культури УРСР. Член КПРС. Народився в м. Волочиську. Учасник Великої Вітчизняної війни. Закінчив Одеський університет. Викладав мову й літературу в школі, був редактором Волочиської районної газети «Зоря», працював в обласній газеті «Радянське Поділля». З 1956 року працює деканом філологічного факультету Одеського університету, з 1972 року завідує кафедрою української літератури. Автор багатьох книжок з літературознавства. Нагороджений орденом Червоного Прапора, двома орденами Вітчизняної війни 1 ступеня, орденом «Знак Пошани», медалями.

ЛІТЕРАТУРА:

ДУЗЬ І. М. Генієм Леніна натхненні: (Образ В. І. Леніна в укр. рад. літературі). — Літ.-критич. нариси. — К.: Рад. письменник, 1977. — 163 с.

ДУЗЬ І. М. История партийной печати: Курс лекций. — Одеса, 1973. — 276 с.

ДУЗЬ І. М. Міжнародне значення української радянської літератури: Лекція для студентів. — Одеса, 1959. — 16 с.

ДУЗЬ І. М. Олександр Корнійчук: Літ. портрет. — К.: Держ. літвидав УРСР, 1963. — 136 с.

ДУЗЬ І. М. Остап Вишня: Життя і творчість. — К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1965. — 250 с.

ДУЗЬ І. М. Павло Тичина: Лекції для студентів. — Одеса, 1959. — 138 с.

ДУЗЬ І. М. Павло Усенко: Критико-біогр. нарис. — К.: Рад. письменник, 1958. — 136 с.

ДУЗЬ І. М. Петро Панч. Літ. портрет. — К.: Дніпро, 1968. — 134 с.

ДУЗЬ І. М. Світлий дороговказ: (Ленінська газ. «Правда» про укр. літ.). — К.: Дніпро, 1969. — 230 с.

ДУЗЬ І. М. Степан Олійник: Нариси про життя і творчість. — К.: Рад. письменник, 1964. — 120 с.

ДУЗЬ І. М. Українська радянська сатира 20-х років: Уч. посібник для студентів. — 1962. — 120 с.

ДУЗЬ Іван Михайлович // Письменники Радянської України: бібліогр. довідник. — К., 1981. — С. 80.
Бібліогр. довідник. — К., 1981. — С. 80.

ІВАН Михайлович Дузь: Бібліогр. покажчик // Л. С. Скржинчак. — Одеса, 1980. — 62 с. — (Одеська держ. наук. б-ка ім. О. М. Горького).

22 листопада

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ М. Л. СЛОБОДЯНА

Слободян Митрофан Лук'янович (22. XI. 1919) — народився в с. Пилипи Красилівського району. Член КПРС. Після закінчення семирічки і бухгалтерських курсів працював в колгоспі, був секретарем сільської комсомольської організації.

В армії з 1939 року. Учасник Великої Вітчизняної війни. Брав участь в боях на Західному, 1-му, 2-му Українських, 1-му Білоруському фронтах.

За вмілу організацію бою, особистий приклад і відвагу парторгу 17-ї кавалерійської дивізії гвардії капітану Слободяну Митрофану Лук'яновичу Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 травня 1946 року присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Нагороджений орденом Леніна, Червоного Прапора, Вітчизняної війни 1 ступеня, Червоної Зірки, медалями.

ЛІТЕРАТУРА:

МАКУХИН М. Е. Парторг веде в атаку // Гордость и слава Подолий. — Львов, 1985. — С. 226—228.

СЕВРЮГОВ С. Н. Так это было...: Записки кавалериста 1941—1945 гг.). — М.: Воениздат, 1957. — 351 с.

Про Героя Радянського Союзу М. Л. Слободяна. — С. 207, 245, 342.

СЛОБОДЯН М. Л. — (Герой Советского Союза) // Бугай Е. М., Макухин М. Л. // Бугай Е. М., Макухин М. Е. Из когорты мужественных. — Львов, 1978. — С. 162—164.

ШЕПТИЦЬКИЙ В. Комуністи, вперед!: (Про Героя Радянського Союзу М. Л. Слободяна) // Зоря комунізму. — 1966. — 10 верес.

5 грудня

90 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ БОЛЕСЛАВА ВОЙТОВИЧА

Войтович Болеслав (5. XII. 1899) — польський композитор, піаніст і педагог. Народився в м. Дунаївці. В 1913—1917 рр. жив у Кам'янці-Подільському. Загальну освіту здобув у Київському і Варшавському університетах. У 1921—1924 рр. вчився у Вищій школі музики ім. Ф. Шопена в Варшаві, удосконалювався по композиції в Парижі. Концертував у Польщі та інших країнах Європи і в США. Професор Вищої школи музики ім. Ф. Шопена, Катовицької (з 1945 р.) і Краківської (з 1963 р.) консерваторій. Для творчості Войтовича характерні поліфонічні прийоми письма, близькі до неокласицизму. Відзначений Державними преміями ПНР у 1948 і 1950 рр.

ЛІТЕРАТУРА:

РУДЗИНСКИЙ В. Кантата «Пророк» Болеслава Войтовича // Избранные статьи польских музыковедов. — М., 1959. — Сб. 2.
ВОЙТОВИЧ Болеслав // Энциклопедический муз. словарь. — М., 1959. — С. 43.
ВОЙТОВИЧ Болеслав // Энциклопедический муз. словарь. — М., 1966. — С. 96.
ВОЙТОВИЧ Болеслав // Музыкальная энциклопедия. — М., 1975. — Т. 1. — С. 828.

6 грудня

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ М. Л. НИКОЛЬЧУКА

Никольчук Микола Леонтійович (6. XII. 1919—1982). Народився в с. Оринин Кам'янець-Подільського району. Член КПРС.

В армії з 1939 року. Закінчив Сумське артилерійське училище. Учасник Великої Вітчизняної війни. Брав участь в боях на Західному, Воронежському, Брянському, Степовому, 2-му Українському фронтах.

За високу майстерність по керівництву артилерійським вогнем, особисту відвагу і стійкість під час штурму Будапешта Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 травня 1946 року командир батареї 1301-го полку 16-ї артиле-

рійської дивізії прориву РГК капітану Никольчуку Миколі Леонтіювичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Нагороджений орденом Леніна, орденом Червоного Прапора, медалями. Після війни закінчив артилерійські курси в Ленінграді. До 1959 року служив в Радянській армії.

ЛІТЕРАТУРА:

НИКОЛЬЧУК М. Салют Вітчизні: (Розповідь Героя Радянського Союзу) // Прапор Жовтня. — 1974. — 19 берез.

БУГАЙ Е. М. Огонь — на себя: (О Герое Советского Союза Н. Л. Никольчуке) // Гордость и слава Подолии. — Львов, 1985. — С. 159—161.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР. Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971. — 706 с.

Про Героя Радянського Союзу М. Л. Никольчука. — С. 348.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР. Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971. — 706 с.

Про Героя Радянського Союзу М. Л. Никольчука. — с. 348.

НИКОЛЬЧУК Н. Л. — (Герой Советского Союза) // Бугай Е. М., Макухин М. Е. Из когорты мужественных. — Львов, 1978. — С. 133—135.

СЛОБОДЯН М. З фронтової біографії (Героя Радянського Союзу — М. Л. Никольчука) // Рад. Поділля. — 1964. — 23 лют.

СЛОБОДЯН М. Поки коні їли...: (Про Героя Радянського Союзу М. Л. Никольчука) // Прапор Жовтня. — 1963. — 19 листоп.

16 грудня

90 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М. П. САВЧУКА

Савчук Микола Панасович (4 (16) XII. 1899—16. II. 1976) — український радянський зоолог, член-кореспондент АН УРСР (з 1948), заслужений діяч науки УРСР (з 1965). Член КПРС. Народився в с. Зубівщина, тепер Славутського району. Закінчив Одеський інститут народної освіти. В 1930—1935 рр. працював викладачем медичного, сільськогосподарського, консервного інститутів в Одесі. З 1934 року — професор Одеського університету ім. І. І. Мечникова (в 1939—1948 рр. — ректор). У 1948—1949 рр. — міністр освіти УРСР. Праці Миколи Панасовича присвячені питанням експериментальної біології, зокрема регенерації, трансплантації, розвитку організмів та експериментальної гельмінтології. Нагороджений 2 орденами Трудового Червоного Прапора.

ЛІТЕРАТУРА:

- САВЧУК М. П. Зоологія безхребетних. — 2-ге вид.: (Підручник для природ. фак. пед. ін-тів. — К.: Рад. школа, 1965. — 503 с.
- САВЧУК М. П. Курс лекцій з ембріології. — Одеса, 1964. — 218 с.
- САВЧУК М. П. Фізіологія розвитку тваринних організмів: Посібник для біол. фак. пед. ін-тів УРСР. — К.: Рад. школа, 1960. — 319 с.
- САВЧУК Микола Панасович // УРЕ. — 2-е вид. К., 1983. — Т. 9. — С. 544.
- САВЧУК Микола Панасович // Історія Академії Наук Української РСР. — К., 1982. — С. 775.
- САВЧУК Микола Панасович // Учені вузів Української РСР. — К., 1968. — С. 379.

25 грудня

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ Я. С. АЛЕКСЕЄВА

Алексеев Яків Савич (25. XII. 1919) — народився в с. Кузьминя Городоцького району. Закінчив 6 класів сільської школи. Працював в колгоспі помічником тракториста. В армії з 1939 року. За успіхи в навчанні і службі нагороджений знаком «Відмінник РСЧА».

Учасник Великої Вітчизняної війни з червня 1941 року. Брав участь в боях на південному, 4-му, 3-му Українських фронтах.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 3 червня 1944 року за мужність і відвагу, виявлені під час форсування Бугського лиману і утримання плацдарму, командування кулеметного відділення зведеної групи 1-го гвардійського укріпленого району гвардії сержанту Алексееву Якову Савичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Нагороджений орденами Леніна, Вітчизняної війни 1 ступеня, медалями.

ЛІТЕРАТУРА:

- АЛЕКСЕЕВ Я. С. // Бугай Е. М., Макухин М. Е. Из когорты мужественных. — Львов, 1978. — С. 87—88.
- Історія міст і сіл УРСР. Хмельницька область. — К.: УРЕ, 1971. — 706 с.
- Алексеев Я. С. — С. 212.
- МАКУХИН М. Е. В Бугском лимане // Гордость и слава Подольи. — Львов, 1985. — С. 16—18.
- РАЗДОЛЬСЬКИЙ Д. Родом з Кузьмина (Герой Радянського Союзу Я. С. Алексеев) // Прапор Ілліча. — 1985. — 30 квіт.

З М І С Т

80 років з дня народження С. І. Данилишина	4
120 років з дня народження Є. С. Шліхтер.	5
70 років з часу повстання трудящих Проскурова проти буржуазно-націоналістичної Директорії	6
80 років з дня народження Героя Радянського Союзу І. Г. Павловського	7
70 років з дня народження Героя Радянського Союзу І. О. Ткачука	9
100 років з дня народження А. Г. Михайловського	9
70 років з дня народження А. А. Каспрука	11
30 років з дня народження Героя Радянського Союзу С. І. Климовича	12
160 років з дня народження А. І. Димінського	12
70 років з дня створення Проскурівського Комуністично- го робітничого полку	13
30 років з часу пуску в дію Хмельницького заводу тран- сформаторних підстанцій	15
90 років з дня народження М. П. Балуховського	16
70 років з дня народження Героя Радянського Союзу Ф. Е. Гончарука	17
70-річчя Старокостянтинівсько-Проскурівської операції Радянських військ	18
80 років з дня народження М. О. Кільчевського	19
550 років з часу першої писемної згадки про Нову Ушицю.	20
80 років з дня народження Героя Радянського Союзу М. П. Барабошки	21
70 років з дня народження Героя Радянського Союзу В. П. Баранова	22
70 років з дня народження Героя Радянського Союзу О. Й. Михайлюка	23
70 років з дня народження І. С. Жулкевського	24
70 років з дня народження О. С. Кучерука	25
70-річчя повстання селян Пашківської волості Проскурів- ського повіту проти петлюрівської Директорії	26
60 років з дня народження Г. Н. Цицалюка	27
90 років з дня народження К. О. Гордієнка	28
70 років з дня народження Героя Радянського Союзу Д. І. Тимощука	29
70 років з дня народження І. М. Дузя	30
70 років з дня народження Героя Радянського Союзу М. Л. Слободяна	31
90 років з дня народження Б. Войтовича	32
70 років з дня народження Героя Радянського Союзу М. Л. Никольчука	32
90 років з дня народження М. П. Савчука	33
70 років з дня народження Героя Радянського Союзу Я. С. Алексєєва	34

БА 01084. Подписано к печати 14. 03. 88. Формат 60x84 1/16.
Печат. листов 2,25, зак. 2568, т. 200.

Ярмолинецкая типография.